

EE2035: heaolu ja tervis

Karmen Joller
Sotsiaalminister
22.09.2025

SOTSIAALMINISTEERIUM

SOM valitsemisala strateegiline raamistik

SOM panustab EE2035 eesmärkide saavutamisse kahes tulemusvaldkonnas: **HEAOLU** ja **TERVIS**

HEAOLU tulemusvaldkonnas on 5 programmi.

SoMi vastutusel on:

- Laste ja perede programm
- Sotsiaalhoolekande programm
- Vanemaealiste programm

MKMi ja SoMi ühisprogramm on:

- Tööturuprogramm

MKMi vastutusel on:

- Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise programm

TERVISE tulemusvaldkonnas on 3 programmi.

- Tervist toetavate valikute programm
- Tervist toetava keskkonna programm
- Inimkeskse tervishoiu programm

Lisaks horisontaalsed teemad IKT ning TA

Eesmärgid

Eesti 2035 strateegias on tervise ja heaolu tulemusvaldkondadega seotult eesmärgid:

- Eestis elavad arukad, tegusad ja tervist hoidvad inimesed
- Eesti ühiskond on hooliv, koostöömeelne ja avatud

Ja konkreetselt tulemusvaldkondade endi eesmärgid on:

Tervis: Eesti inimeste keskmine oodatav eluiga ja keskmine tervena elada jäänud aastate arv kasvavad ning ebavõrdsus tervises väheneb

Heaolu: Eesti on riik, kus inimesed on hoitud, ebavõrdsus ja vaesus väheneb ning toetatud on kõikide pikk ja kvaliteetne tööelu

Kuidas meil läks - tervise valdkond

Tulemusvaldkonna mõõdikud		Tegelik			Sihttase		
		2022	2023	2024	2024	2025	2030/2035*
Oodatav eluiga	Mehed	73,6	74,5	75,1	76,0	76,4	78,0 (2030)
	Naised	82,3	83,1	83,4	83,3	83,4	84,0 (2030)
Tervena elada jäänud aastad**	Mehed	57,9	56,4	56,8	57,7	58,4	62,0/63,0
	Naised	60,6	59,5	60,6	60,1	60,5	63,0/64,5

- Keskmise oodatav eluiga (79,5) jääb siiski alla Euroopa keskmisele (81,4 2023a);
- Suured käärid: kõrgharidusega naiste oodatav eluiga 86 aastat, põhiharidusega meeste oodatav eluiga 68,4 aastat;

- Me elame kauem, kuid me elame kauem haigena. Tervena elatud aastate arv kasvas 2024. aastal ainult kõrgharidusega inimeste hulgas;
- Suured piirkondlikud erinevused. Kõige pikemalt elavad tervena Hiiumaa elanikud (Eesti keskmisest 5,1 aastat rohkem) ja kõige lühemalt elavad tervena Võrumaa elanikud (Eesti keskmisest 6,9 aastat vähem).

Kuidas meil läks - heaolu valdkond

Tulemusvaldkonna mõõdikud		Tegelik			Sihttase		
		2022	2023	2024	2024	2025	2030/2035*
Kohortsündimuskordaja** <i>Allikas: Statistikaamet</i>		1,87	1,82	1,83	1,86	1,86	1,86/1,86
Hoolivuse ja koostöömeelsuse indeks** <i>Allikas: Tartu Ülikool, Statistikaamet, Sotsiaalministeerium, Euroopa sotsiaaluuring</i>		61% (2021)	–	59,2%	> 61%	> 61%	> 61%/> 61%
Absoluutse vaesuse määr %*** <i>Allikas: Statistikaamet (Eesti sotsiaaluuring)</i>	Mehed	4,0%	3,0%	–***	≤ 2,7%	≤ 2,7%	≤ 2,7%
	Naised	3,1%	2,4%	–***	≤ 1,8%	≤ 1,8%	≤ 1,8%
	Kokku	3,5%	2,7%	–***	≤ 2,2%	≤ 2,2%	≤ 2,2%
Suhtelise vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse määr, % <i>Allikas: Eurostat (EU-SILC)</i>	Mehed	23,2%	21,4%	19,7%	≤ 19,1%	≤ 19,0%	18,5%
	Naised	27,0%	26,7%	24,5%	≤ 24,0%	≤ 23,9%	23,4%
	Kokku	25,2%	24,2%	22,2%	≤ 21,6%	≤ 21,5%	21%
Soolise võrdõiguslikkuse indeks (EIGE indeks)** <i>Allikas: Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut (EIGE)</i>		61,0	60,2	60,8	63,6	64,2	67,5/70,7
Tööhõive määr 20–64-aastaste seas, % <i>Allikas: Statistikaamet</i>	Mehed	83,3%	83,3%	82,6%	82,0%	82,1%	83,0%
	Naised	80,4%	80,9%	80,9%	78,6%	78,8%	79,8%
	Kokku	81,9%	82,1%	81,8%	80,1%	80,3%	81,3%

Kuidas meil läks - heaolu valdkond

- **Sündimus:** Tegemist on viimase saja aasta väikseima sündide arvuga. Kõige suurema mõjuga iga-aastast sündide arvu vähendanud tegur on olnud lapsevanemaks saamise ea tõus. Eesti naiste keskmine vanus esmakordsel emaks saamisel on 28,9 aastat.
- Väheneva suurusega põlvkondade tõttu langeb tööealiste (20–64-aastaste) osa rahvastikus praeguselt 58%-lt 21. sajandi lõpuks kümne protsendipunkti võrra madalamale.
- Kui Euroopa Liidus tervikuna vähenes sündide arv aastatel 2019– 2023 12%, siis Eestis ulatus kahanemine 22%-ni. EL riikidest kahanes Eestist rohkem sündide arv vaid Lätis ja Poolas.
- **Absoluutse vaesuse määr** - tulemused saame novembris. 2023 oli 3,0% (eesmärk 2,7)
- **Suhteline vaesus:** 22,2% (21,6)
- Soolise võrdõiguslikkuse indeks ja tööhõive määr – **need on nüüd MKMi haldusalas, SoM osa on erivajadustega inimeste tööhõive**
- **Hoolivuse ja koostöömeelsuse indeks:** 59,2 (>61) - mõõdab suhtumist, et inimesi maailmas peetakse võrdseks, peetakse oluliseks kõigi arvamuste ärakuulamist ja püüdu nendest aru saada, isegi kui nõustu, soovi teisi aidata, peetakse oluliseks tähtsate otsuste tegemisel kompromissi leidmist